

อาทิชา วงศ์คำมา, ฉันทชนก อินทร์ศรี, อัญธิรา นิภาวรรณ, ประวิทย์ นามมรย์, รุจิธดา นาทาม, ทนงศรี ภูริศรี, พิชพันธ์ พงษ์สกุล, อินท์ฉัตร สุขเกษม, เฉลิมพร เทพหัสดิน ณ อยุธยา, พจมาลย์ พิมพ์พันธ์, วสุวัฒน์ ทัพเคสิยว, นราศักดิ์ บ่อหนา, สุรเชษฐ์ อรุณทอง, พจมาน ศิริอารยาภรณ์ ทีมประเมินสถานการณ์สาธารณสุข (Situation Awareness Team: SAT) กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

✉ outbreak@health.moph.go.th

สถานการณ์การเกิดโรคประจำสัปดาห์ที่ 13 ระหว่างวันที่ 29 มีนาคม – 4 เมษายน 2558 ทีมประเมินสถานการณ์สาธารณสุข กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ได้รับรายงานและตรวจสอบข้อมูลเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา พบโรคและเหตุการณ์ที่น่าสนใจ ดังนี้

สถานการณ์ภายในประเทศ

1. ผู้สัมผัสวัวที่ติดเชื้อพิษสุนัขบ้า 4 ราย จังหวัดศรีสะเกษ
เจ้าของวัวเป็นเพศชาย อายุ 49 ปี อาศัยอยู่ที่ตำบลโพธิ์ อำเภอมือเือง ได้เลี้ยงวัวพันธุ์บราห์มันอเมริกันไว้ 4 ตัว เป็นเพศเมีย อายุ 3 ปี จำนวน 2 ตัว ลูกวัวอายุ 1 ปี จำนวน 1 ตัว และอายุ 1 เดือน จำนวน 1 ตัว เมื่อประมาณเดือนพฤศจิกายน 2557 วัวเพศเมียตัวหนึ่งมีประวัติถูกสุนัขจรจัดกัดที่หูข้างซ้าย หลังจากนั้นวันที่ 27 มีนาคม 2558 เวลาประมาณ 01.00 น. เจ้าของวัวสังเกตเห็นแม่วัวที่ถูกสุนัขกัดมีอาการยืนซึม นมบวม ตอนเช้าจึงได้โทรแจ้งอาสาปศุสัตว์มาดูแลอาการ อาสาปศุสัตว์แจ้งว่า อาจเป็นโรคพิษสุนัขบ้าให้ผูกวัวไว้นอกหมู่บ้าน จึงนำวัวไปผูกไว้ที่ทุ่งนา เวลาประมาณ 12.00 น. ในวันเดียวกัน วัวมีอาการน้ำลายไหล เชือกมัดขาด ตื่นกลัว วิ่งไปรอบ ๆ บ้าน จึงได้แจ้งทางมูลนิธิ 2 แห่ง ให้ช่วยจับวัว โดยใช้เวลาดังตั้ง 20.00 น. จนกระทั่งจับวัวได้เวลา 02.00 น. ของวันที่ 28 มีนาคม 2558 จึงผูกเชือกมัดวัวไว้กับต้นลำไย ต่อมาวัวโดนเชือกรัดคอจึงตายในวันเดียวกัน โดยขณะวัววิ่งรอบหมู่บ้านมีผู้ที่ถูกวัวชนมีผลตลอดจำนวน 2 ราย สอบถามเจ้าหน้าที่มูลนิธิทั้ง 2 แห่ง ไม่มีผู้ใดได้สัมผัสกับวัวโดยตรง หลังจากวัวได้ตายลงมีผู้แจ้งโรงฆ่าและมารับซื้อซากเจ้าของได้ขายซากวัวไปในราคา 8,000 บาท โดยเจ้าของวัวและผู้ฆ่าและและเพื่อนบ้านอีก 1 คน ได้ช่วยกันเคลื่อนย้ายซากสัตว์ผู้รับซื้อ เพศชาย อายุ 49 ปี นำซากวัวมาฆ่าและที่บ้านโนนเจริญ ตำบลชำ อำเภอมือเือง จังหวัดศรีสะเกษ ปศุสัตว์อำเภอได้ติดตามเก็บหัววัวส่งตรวจ พบว่าให้ผลบวกต่อเชื้อโรคพิษสุนัขบ้า ส่วนเนื้อวัวได้ฆ่าและและส่งขายที่จังหวัดอุบลราชธานี โดยฆ่าและแพคเนื้อวัวใส่ถุงไว้ในถังแช่ อวัยวะเครื่องในได้นำไปฝัง หนังสือและกระดูกนำไปเผาผู้ฆ่าและวัวได้ดำเนินการเพียงผู้เดียว ใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมงจากการสอบถาม ผู้ฆ่าและแจ้งว่าไม่ได้นำเนื้อวัวไปขายต่อได้แต่นำไปฝังแล้ว ปศุสัตว์จังหวัดศรีสะเกษได้ดำเนินการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าแก่เจ้าของวัว ผู้ฆ่าและ ผู้ที่ถูกวัวชน สัตว์แพทย์ ที่โรงพยาบาลศรีสะเกษ นอกจากนี้ได้ฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า

ในสุนัขทุกตัวที่บ้านหนองตะมะ และแนะนำให้แยกลูกวัวไว้สังเกตอาการเป็นเวลา 6 เดือน

2. ผู้ป่วยสงสัยโรคพิษสุนัขบ้า 1 ราย จังหวัดสมุทรปราการ
ผู้ป่วยหญิง อายุ 39 ปี พักอาศัยอยู่ที่ ตำบลบางโฉลง อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ มีประวัติฉีดวัคซีนพิษสุนัขบ้าเมื่อประมาณ 15 ปีที่แล้วแต่ไม่ทราบว่าเป็นชนิดครบหรือไม่ เริ่มป่วยเมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2558 ผู้ป่วยมารับการรักษาเป็นผู้ป่วยในที่โรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่ง เมื่อวันที่ 23 มีนาคม 2558 ด้วยอาการไข้ ปวดศีรษะอย่างมาก หลังจากนั้นอาการผู้ป่วยทรงตัวและรับประทานอาหารได้น้อย จนกระทั่งวันที่ 28 มีนาคม 2558 ผู้ป่วยมีอาการกลืนลำบาก ถ่มน้ำลาย Myoedema กลัมน้ำ กลัวม และอัมพาตของแขน ขา จึงถูกนำตัวส่งรักษาในห้องไอซียู แพทย์วินิจฉัยสงสัยโรคพิษสุนัขบ้า การรักษาให้วัคซีนคอติและบาดทะยัก (dT) แต่ไม่ได้ให้วัคซีนพิษสุนัขบ้า วันที่ 30 มีนาคม 2558 และวันที่ 3 เมษายน 2558 แพทย์ได้เก็บตัวอย่างน้ำลาย น้ำไขสันหลัง ปัสสาวะ ส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการพบว่าตัวอย่างทั้งหมดให้ผลลบต่อเชื้อพิษสุนัขบ้า ขณะนี้ทางสำนักระบาดวิทยาได้ประสานให้ทางโรงพยาบาลเก็บปมรากผมส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการเพิ่มเติม ปัจจุบันผู้ป่วยอาการทรงตัว จากการสอบสวนพบว่าผู้ป่วยเลี้ยงสุนัขพันธุ์ทาง จำนวน 2 ตัว อายุ 5 ปีและ 2 ปี สุนัขไม่ได้รับการฉีดวัคซีน ได้คลุกคลีกับสุนัข เช่น กอด หอม บางครั้งให้สุนัขเลียหน้า แต่สุนัขที่ผู้ป่วยเลี้ยงไว้ไม่มีอาการป่วย นอกจากนี้ผู้ป่วยยังมีประวัติให้อาหารสุนัขจรจัด ผู้สัมผัสโรคจากผู้ป่วยมีผู้สัมผัสน้ำลายแต่ไม่มีผลจำนวน 3 คน ขณะนี้ได้รับวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าแล้ว

3. ผู้ป่วยไข้หวัดใหญ่ในโรงเรียนบำบัดยาเสพติด จังหวัดน่าน
จำนวน 79 ราย ผู้ป่วยทั้งหมดเป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 18-58 ปี อายุเฉลี่ย 30 ปี เข้ารับการบำบัดยาเสพติดในโรงเรียนบำบัดยาเสพติดแห่งหนึ่ง อำเภอมือเือง จังหวัดน่าน โดยมีผู้รับการบำบัดในโรงเรียนเดียวกันทั้งหมด 135 คน อัตราป่วยร้อยละ 58.5 เป็นผู้ป่วยเข้ารับ

การรักษาแผนกผู้ป่วยนอกโรงพยาบาลน่านจำนวน 8 ราย จากการค้นหาผู้ป่วยเพิ่มเติมจำนวน 71 ราย โดยรายแรกเริ่มป่วยเมื่อวันที่ 29 มีนาคม 2558 ส่วนใหญ่มีอาการไอ รองลงมา ได้แก่ มีเสมหะ และมีน้ำมูก ผู้ป่วยรายสุดท้ายเริ่มป่วยวันที่ 30 มีนาคม 2558 แพทย์วินิจฉัยเป็นผู้ป่วยสงสัยโรคไข้หวัดใหญ่ ทีมสอบสวนได้เก็บ Throat swab จากผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาเป็นผู้ป่วยนอกจำนวน 4 ราย ส่งตรวจเชื้อไข้หวัดใหญ่ ที่ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 1 เชียงใหม่ ผลบวกต่อเชื้อไข้หวัดใหญ่ชนิด A สายพันธุ์ H3N2 จำนวน 2 ตัวอย่าง และผลบวกต่อเชื้อไข้หวัดใหญ่ชนิด A สายพันธุ์ H3N2 และสายพันธุ์ H1N1 จำนวน 2 ตัวอย่าง จากการสอบสวน

พบว่าโรงเรียนนี้ตั้งอยู่ในค่ายทหารแห่งหนึ่ง ซึ่งหลักสูตรบำบัดยาเสพติดใช้ระยะเวลา 120 วัน โดยแต่ละคนไม่ได้เข้ามาบำบัดพร้อมกัน แต่ทั้งหมดจะนอนรวมกัน เป็นเตียง 2 ชั้น สภาพห้องค่อนข้างแออัด จากการสอบถามผู้ป่วยทั้ง 8 รายแรก พบว่าไม่ได้ใช้สิ่งของร่วมกัน มีข้อสัมผัสส่วนตัว แต่ทุกคนใช้ก๊อสน้ำดื่มร่วมกัน แก้วน้ำที่ใช้แล้วก็กองรวมกันไว้ในตะกร้า การดำเนินการควบคุมโรคโดยฉีดพ่นด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อ Quaternary ammonium compounds พ่นทำความสะอาดโรงนอนให้ปลอดเชื้อ ทำความสะอาดสิ่งของเครื่องใช้ เช่น ที่นอน แก้วน้ำดื่ม ด้วยการซัก ล้าง แล้วผึ่งแดด และคัดกรองผู้มีอาการทุกวัน ขณะนี้ไม่พบผู้ป่วยเพิ่มเติม

ข้อมูลรายงานโรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์ที่ 13

Reported Cases of Diseases under Surveillance 506, 13rd week

✉ get506@yahoo.com

ศูนย์สารสนเทศทางระบาดวิทยาและพยากรณ์โรค สำนักงานระบาดวิทยา
Center for Epidemiological Informatics, Bureau of Epidemiology

ตารางที่ 1 จำนวนผู้ป่วยและเสียชีวิตด้วยโรคติดต่อที่สำคัญ จากการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา โดยเปรียบเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อน ๆ ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2558 สัปดาห์ที่ 13

Table 1 Reported Cases of Priority Diseases under Surveillance by Compared to Previous Year in Thailand, 13rd Week 2015

Disease	2015				Case* (Current 4 week)	Mean** (2010-2014)	Cumulative 2015	
	Week 10	Week 11	Week 12	Week 13			Cases	Deaths
	Cases	Cases	Cases	Cases				
Cholera	0	0	0	0	0	29	2	0
Influenza	1795	1255	771	316	4137	4852	22556	20
Meningococcal Meningitis	0	1	0	0	1	1	3	0
Measles	19	14	11	9	53	281	212	0
Diphtheria	0	0	0	0	0	1	1	0
Pertussis	0	0	1	0	1	1	6	0
Pneumonia (Admitted)	4045	3718	2742	1268	11773	14021	53123	86
Leptospirosis	29	14	14	6	63	163	225	4
Hand, foot and mouth disease	771	605	404	186	1966	1517	8487	1
Total D.H.F.	564	518	378	96	1556	3449	6819	4

ที่มา: สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และสำนักงานมัย กรุงเทพมหานคร และ สำนักงานระบาดวิทยา: รวบรวมข้อมูลในภาพรวมระดับประเทศ

ข้อมูลในตารางจะถูกปรับปรุงทุกสัปดาห์ วัตถุประสงค์เพื่อการป้องกันควบคุมโรค/ภัย เป็นหลัก มิใช่เป็นรายงานสถิติของโรคนั้น ๆ

ส่วนใหญ่เป็นการรายงาน "ผู้ป่วยที่สงสัย (suspect)" ไม่ใช่ "ผู้ป่วยที่ยืนยันว่าเป็นโรคนั้น ๆ (confirm)"

ข้อมูลมีการเปลี่ยนแปลงย้อนหลังได้ทุกสัปดาห์ จึงไม่ควรนำข้อมูลสัปดาห์ปัจจุบันไปอ้างอิงในเอกสารวิชาการ

* จำนวนผู้ป่วย 4 สัปดาห์ล่าสุด (4 สัปดาห์ คิดเป็น 1 ช่วง)

** จำนวนผู้ป่วยในช่วง 4 สัปดาห์ก่อนหน้า, 4 สัปดาห์เดียวกันกับปีปัจจุบัน และ 4 สัปดาห์หลัง ของข้อมูล 5 ปีย้อนหลัง 15 ช่วง (60 สัปดาห์)

